

havenlauwersoog

Foto: Koos Boertjens

Duurzaamheid en vergroening staan hoog in het vaandel

Haven Lauwersoog werkt aan groen imago

De directie van de haven van Lauwersoog heeft duurzaamheid en vergroening hoog in het vaandel. Samen met ondernemers en vissers in de haven, maar ook overheden, onderzoekers, watersporters, natuurliefhebbers met een hart voor Lauwersoog en het Wad, wordt hier al concreet vorm aan gegeven op basis van het Koersdocument ‘Naar een Duurzame Haven Lauwersoog 2030’. De gemeente Het Hogeland en de Provincie Groningen ondersteunen dit programma bestuurlijk en financieel.

Wij richten ons op alle aspecten van vergroening, benadrukt Harm Post, directeur van de haven van Lauwersoog. “Zowel in onze havens, eromheen, als op het water. De ambitie is om ‘stil en schoon varen op de Waddenzee’ de normaalste zaak van de wereld te maken.”

Op dit moment zijn diverse bedrijven in de haven bezig met het realiseren van zonnepanelen op hun daken. Het havenbedrijf past haar elektriciteitsvoorzieningen op de visserijsteigers aan zodat nu kotterafhankelijk naar rato van verbruik doorberekend kan worden. De verwachting is dat dit een besparing van 25% aan elektriciteitsgebruik voor vissers en andere beroepsschepen oplevert. In opdracht van de Stichting Wad Duurzaam realiseert Humsterland Energie een zonneweide van 3,7 hectare. Deze zonneweide komt op een oud baggerdepot buiten de haven. De groene energie is voor een elektrolyser waarmee waterstof kan worden gemaakt voor vijf schepen. Er ligt een door de overheden en het havenbedrijf omarmd plan klaar voor een ringleiding om restwarmte van zes visserijbedrijven/restaurants te gaan gebruiken voor de energievoorziening. Daarnaast lopen er nog een aantal studies naar de inzet van dijken en waterkeringen voor duurzame energieopwekking.

Natuur in de haven

Op dit moment werkt de Waddenvereniging aan 5 concrete natuurtrajecten. Basis hiervoor is het ‘Ideeënboek Natuur in de Haven’ (2019) van Altenburg en Wymenga. Tegelijk loopt er een proces met vele Lauwersogers om te verkennen of er mogelijkheden zijn naar een zoet-zoutverbinding Lauwerskust.

Waterstof in schepen

Lauwersoog is onderdeel van het Programma Green Shipping – een programma van alle Waddenhavens dat zich richt op alle aspecten van verduurzamen van het varen op de Waddenzee. Zo ontpopt de haven zich onder aanvoering van het bedrijf NG Shipyards en haar partners tot een ontwikkelplek voor waterstof in schepen zoals viskotters, rondvaartboten en schepen van de bruine vloot. Het onderzoek ‘Waterstof in schepen’ – met steun van ondernemers en overheid – is gerealiseerd en laat zien dat dit haalbaar is. De uitvoering op de Ecolution, een rondvaartboot en een viskotter vindt de komende jaren plaats. Lauwersoog is met haar project Waterstof in Schepen opgenomen in de Investeringsagenda Waterstof Noord-Nederland.

Het bedrijf Beleef Lauwersoog is in beeld om een waterstof gedreven rondvaartschip te laten bouwen. Tevens is men vanuit het Programma Green Shipping op dit moment bezig de Ecolution (van wijlen Wubbo Ockels) te voorzien van waterstofaandrijving. Het doel is om ervaring op te doen met de techniek, maar vooral ook om het grote publiek er kennis mee te laten maken. De bouw van een waterstofftankstation voor schepen, bussen, auto's en trekkers is in studie. Kortom het bruist van de vergroening in en rondom de haven!

‘Rollende keukens’ in de haven

Bezoekers aan het havengebied moeten niet raar opkijken als ze binnenkort ‘rollende keukens’ zien staan. Niet om hongerige magen te stillen, maar om het gevonden plastic tot iets nieuws, nuttigs te verwerken. De ‘rollende keukens’ zijn grote containers die verschillende soorten plastic kunnen verwerken. Het gaat hier om een proef met het bedrijf The Great Plastic Bake Off (GPBO). Onlangs heeft er een markconsultatie plaatsgevonden.

Beleef Lauwersoog, Omrin, CIV Lauwersoog, Schierzicht restaurant, NNRD (industriële afval) en Omrin (huishoudelijke afval) hebben onlangs samen gekeken welk plastic er in en rondom de haven aanwezig is. Hieruit blijkt dat er

voldoende bruikbaar plastic is om te herverwerken tot bijvoorbeeld klinkers!

De containers hebben geen vaste locatie nodig en kunnen naar moeilijk begaanbare plekken worden getransporteerd. En zo hoeft er ook geen onnodig transport van het gevonden plastic naar een andere plek plaats te vinden. Met de ‘rollende keukens’ kunnen verschillende soorten plastic worden verwerkt tot een waardevol eindproduct. Op basis van een ‘plasticmix-receptuur’ leveren de ‘rollende keukens’ in Lauwersoog uiteindelijk straatklinkers die dan weer in de haven kunnen worden gebruikt. GPBO werkt op dit moment een businessplan uit.

Schoonmaakactie hele Lauwersmeergebied

De directie van de haven gaat aan alle basisscholen in de gemeente Hogeland medewerking vragen om éénmaal per jaar het hele Lauwersmeer schoon te maken. Het gevonden plastic zal dan in de haven afgeleverd worden, om er vervolgens – samen met de kinderen – straatklinkers van te maken. Na afloop trakteert de haven dan op ‘vis en patat’!

Toegang haven via Westgat blijft op diepte

De veilige toegang tot en bereikbaarheid van de haven van Lauwersoog was jarenlang een probleem vanwege het dichtslibben van het Westgat, het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog. Deze problemen lijken nu gedeeltelijk voorbij nadat in mei 2018 – na een jarenlange discussie – gestart is met het gedeeltelijk uitbaggeren van dit Westgat.

Op dit moment vindt een evaluatie van deze werkzaamheden plaats. Uit de eerste resultaten blijkt dat het hier om een succesvolle aanpak gaat. De verdieping heeft veel langer stand gehouden dan verwacht. Echter helaas niet overal. Hierdoor dreigen de grote kotters – die juist weer terug zijn in de haven van Lauwersoog – de haven opnieuw niet te kunnen bereiken.

NG Shipyards bv maakt van vergroening business

Waterstof is de toekomst en biedt ook grote kansen voor de Groningse scheepswerven. Dat vindt Next Generation Shipyards gevestigd in de haven van Lauwersoog. Het bedrijf gelooft in de vergroening van de havens en ziet er zelfs een nieuw businessmodel in. Reden voor Albert Keizer, eigenaar/directeur, om NG ShipSolutions te ontwikkelen dat zich volledig richt op scheepvaart op basis van waterstof.

“We worden vaker als voorloper in de haven bestempeld”, licht Keizer toe. “Men zegt zelfs dat we mijlenver vooruitlopen in de vergroening.” Het bedrijf heeft maar liefst 720 zonnepanelen op haar daken liggen en is op dit moment druk bezig met het verder ontwikkelen van een businessmodel rondom waterstof.

Energiezuinig aluminiumschip

Onlangs nog kwam het bedrijf in het nieuws met de opdracht van Coastwise Offshore Services voor de bouw van een energiezuinig aluminium schip heel specifiek voor de werkzaamheden in de offshore windindustrie. Keizer: “Het gaat om een bijzonder nieuw scheepstype dat de stabiliteit van een catamaran koppelt aan de snelheid en energiezuinigheid van een éénrompsschip. In 2021 moet het eerste schip klaar zijn, de volgende is voor 2022.” Met de bouw van het bijzondere scheepstype zijn telkens 25.000 manuren gemoeid. Het gaat hier om een investering van 5 miljoen euro per schip. “Een mooie opdracht, echter het vinden van geschikt personeel geeft ons soms wat zorgen. We zijn blijvend op zoek naar nieuwe mensen. Ze hoeven niet persé specialisten te zijn. Alle technisch geschoolde mensen zijn welkom!”

Offshore ontwikkelingen

Coastwise Offshore Services is een nieuw scheepvaartinitiatief in de haven. Een gezamenlijk initiatief met andere haven-

ondernemers Eelko Wijdieks, Douwe van den Berg en Onno Nienhuis. Albert Keizer had al langere tijd de intentie om een eigen crevender te ontwerpen. Vervolgens sloten de plannen goed op elkaar aan. Het initiatief is een belangrijke impuls voor de offshore energieactiviteiten vanuit de haven van Lauwersoog.

Specialistische werkschepen

NG Shipyard is vooral bouwer en ontwikkelaar van schepen ondergebracht in het bedrijfs onderdeel Shipbuilding. Met het accent op specialistische werkschepen. Twee jaar geleden hebben we een seismologisch schip ontwikkeld voor de universiteit van Moskou. Daarnaast ontwikkelen we regelmatig schepen geschikt voor de hydrografie (zeebodemonderzoek). Een ander onderdeel van het bedrijf is gericht op ‘Shiprepair’ (onderhoud). De ontwikkeling van een speciale scheepslift voor schepen tot 220 ton heeft diverse nieuwe klanten opgeleverd.

Marktkansen

NG Shipsolutions ziet duidelijk marktkansen in vergroening en heel specifiek in waterstof voor met name vissersboten en rondvaartboten, ook buiten het werkgebied van de haven van Lauwersoog. Keizer: “Daarnaast zijn we ook een van de partners in Wad Duurzaam die nu eigenaar en beheerder is van het schip Ecolution, het duurzame zeilschip van wijlen Wubbo Ockels. Dit schip wordt nu omgebouwd om te varen op waterstof. En waarschijnlijk zal het hier niet bij blijven. Wij vinden het een uitdaging om onze specialistische kennis toepasbaar te maken. Om die reden steken wij tijd en energie in verschillende duurzame initiatieven en projecten. De verdere ontwikkeling van de Ecolution is daar een voorbeeld van.”

Foto: Koos Boertjens

NG Shipyards is een voorloper in de haven als het om vergroening gaat en maakt o.a. gebruik van zonne-energie via haar eigen zonnepanelen op de daken.

Werelderfgoed Waddenzee stimulans voor duurzame scheepvaart

De keuze van de haven van Lauwersoog om in te zetten op vergroening, heeft alles te maken met haar ligging: ingeklemd tussen Werelderfgoed Wadden, Nationaal Park Schiermonnikoog en Dark Skypark Lauwersmeer.

De nominatie van Werelderfgoed UNESCO is destijds met steun van het bedrijfsleven tot stand gekomen. Voor de Waddenzeehavens tevens een inspiratie om samen met de natuurbescherming te werken aan een evenwichtige combinatie van ecologie en economie in het gebied van wereldklasse. Met natuurbeschermingsorganisaties ondertekenden de Waddenzeehavens het zogenaamde Pact van Marrum, waarmee ze ook aansluiten op één van de vier

hoofdoelen van het Investeringskader Waddengebied: het versnellen van de transitie naar een duurzame fossielvrije haven economie. De Waddenvloot vaart op diesel (fossiel) en de marktomstandigheden zijn zodanig dat zij zonder stimulans niet snel fossielvrij gaan varen. Het havenbedrijfsleven wil met dit programma (Green Shipping Waddenzee) internationaal voorlopen en een inspirerende voorbeeldrol vervullen voor schone en fossielvrije maritieme activiteiten in het Waddenzeegebied. Hiermee is een investering van ruim 25,8 miljoen euro gemoeid.

Illustratie: Reinier van den Berg en Hans Broekhuis